

THEMA
BOUW

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2018-58
 Looptijd: 12/2018 tot 05/2020
 Subsidiebedrag: € 100.000

Een project van:

Labland vzw

Samen met:

Wooncoop cvba, Nikolaj De Meulder (architect), Mathieu De Schryver (architect), VUB Architectural Engineering, Labeur vzw, OS_Studio, EURAC BV (Erasmus happiness Economics Research Organization)

[naar de databank >](#)

COB

Een Circulair en Coöperatieve Open Bouwmethode voor beter leefbare woningen

HET PROJECT IN HET KORT

De vraag naar woningen stijgt, maar de ruimte raakt op. Bovendien heeft ons huidige gebruik van bouwmaterialen een grote impact op het milieu. De vraag dringt zich op: **hoe kunnen we met meer mensen beter gaan wonen?**

Labland vzw is een team van burgers, onderzoekers en bouwprofessionelen die die vraag tracht te beantwoorden en oplossingen zoekt om **wonen ecologischer, kwalitatiever en betaalbaarder te maken**. Zo experimenteren we, in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel, Open Structures studio, Labeur, Wooncoop en de Erasmus Universiteit Rotterdam, met een nieuwe manier van bouwen: de **Circulaire en Coöperatieve Open Bouwmethode (COB)**. Dat is een modulair bouwmodel dat toelaat voordelige woningen te bouwen die aanpasbaar zijn aan de veranderende woonwensen van de bewoners, en dat **zonder materiaalverspilling**.

Daarbij hechten we veel belang aan het **coöperatieve aspect**: samen kennis opbouwen zodat aannemers als een team kunnen samenwerken, een coöperatief, efficiënter financieel beheer en onderhoud van woningen ...

Ook werken we volgens het principe van **open source**: alle informatie over COB is vrij beschikbaar voor iedereen. Hoe meer mensen ermee aan de slag gaan, hoe meer kennis er wordt gedeeld en hoe sneller de bouwmethode kan evolueren en verbeteren.

Om mensen te inspireren en blijven te experimenteren, ontwikkelden we eveneens een **mobiele demowoning** volgens de principes van COB.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

1

We ontwierpen de basis van een nieuwe bouwmethode: **de Circulaire en Coöperatieve Open Bouwmethode**, waarmee we woningen kunnen afstemmen op de veranderende woonnoden en -wensen van bewoners, zonder materiaalverspilling.

2

Volgens de principes van COB creëerden we een **demowoning uit modulaire bouwelementen** met volledig aanpasbaar interieur: **Studio16**. Daarmee willen we bewoners, architecten, bouwheren en lokale besturen de **voordelen tonen van circulair en coöperatief bouwen**.

3

Via een **enquête** gedurende dit project konden we aantonen dat **mensen langer gelukkig blijven in aanpasbare woningen**. Dit is een doorslaggevend argument om bouwheren te overtuigen om voor COB te kiezen en circulair te bouwen.

4

Met dit project konden we demonstreren dat we **modulaire bouwcomponenten** kunnen **vervaardigen uit sloopmaterialen**. Zo werden onder andere gerecupereerde houten roosteringsbalken omgebouwd tot houten kolommen.

KERNCIJFERS

3.500

kg demomateriaal

20

bouwpartners

1

demowoning: Studio16

8

voorbeeldwoningen

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

1

Circulair bouwen hoeft niet moeilijk te zijn. Het blijkt vrij eenvoudig om een dragende structuur te maken waaraan we zowel gevels, buitenschrijnwerk als binneninrichting demonteerbaar bevestigen. Prefab houtbouw bleek hiervoor uitermate geschikt.

2

Bouwen op een grid is met (geautomatiseerde) prefab houtbouw mogelijk, maar in de praktijk is het **eenvoudiger** om te werken met **herbruikbare modulaire bouwelementen** dan met een **vaste grid**.

3

Samenwerken met maatwerkbedrijven voor de productie van standaard bouwcomponenten uit sloopafval is een heel interessante oplossing. Moeilijker zal zijn om de bouwcomponenten hun weg te laten vinden naar traditionele bouw winkels.

4

Samen met onze sponsors stellen we vast dat er al veel **producten** bestaan die we **modulair en demonteerbaar** kunnen toepassen, van EPDM tot verwarming. Het grootste probleem is dat de (in)bouwdetails niet goed worden gedocumenteerd en gecommuniceerd.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

We gaan met onze **mobiele kijkwoning door Vlaanderen trekken** om mensen kennis te laten maken met circulaire bouwprincipes en nieuwe woonvormen. Ook op **evenementen** willen we de kijkwoning inzetten **als infostand** om mensen te inspireren.

De COB wordt de **geprefereerde bouwmethode** voor onze **toekomstige bouwprojecten**. Zo is het onder andere een interessante bouwmethode voor onze inschuifhuizen (sloop en prefab-vervangbouw van niet te renoveren rijwoningen).

Verder willen we **al onze informatie over dit project blijven delen** zodat ook anderen aan de slag gaan met (delen van) COB. Momenteel bekijken we in samenwerking met het hoger onderwijs hoe we COB zo eenvoudig mogelijk kunnen documenteren. Zo is er bijvoorbeeld nog veel werk aan de winkel op het vlak van kennisuitwisseling over circulaire (in) bouwdetails tussen aannemers, architecten en bouwheren.

Daarnaast gaat het maatwerkbedrijf Labeur vzw zich nog meer **verdiepen** in de productie van standaard componenten uit **gerecupereerde bouwmaterialen**.

Tot slot kijken we uit naar **verder onderzoek** over de **relatie tussen nieuwe circulaire woonvormen en de woontevredenheid**. We mogen niet vergeten dat het uiteindelijke doel kwalitatief wonen is, niet circulair bouwen op zich.